

Zgodnie z art. 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Zgodnie z art. 25 kodeksu cywilnego miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Zgodnie z art. 26 § 1 kodeksu cywilnego miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej. W przypadku prowadzenia pracy z rodziną w miejscu zamieszkania, wydaje się, że ustawodawcy chodziło raczej o konkretny adres, pod którym dana rodzina zamieszkuje, a nie miejscowość, w której dana rodzina przebywa, na co zresztą wskazuje charakter niektórych zadań asystenta. Bezpośrednia praca z rodziną to nie jedyne zadania asystenta. Z ustawy wynika zatem, że te zadania, które nie stanowią bezpośrednio pracy z rodziną mogą być wykonywane przez asystenta w każdym innym miejscu.

Problemem może okazać się miejsce prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną. Należy założyć, że asystent będzie przetwarzał również tzw. dane osobowe wrażliwe. Trudno osobę wyobrazić by jako osobę fizyczną posiadającą adekwatne środki służące do zabezpieczenia tych danych. W przypadku gdy gmina nie zleci wykonywania zadań podmiotowi zewnętrznemu to na niej jako administratorowi danych (lub na ośrodku pomocy społecznej jako jej jednostce organizacyjnej) będzie spoczywał obowiązek zapewnienia warunków do przetwarzania danych osobowych zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o ochronie danych osobowych, nawet w przypadku zatrudnienia asystentów na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, który przeprowadzał wywiad środowiskowy w danej rodzinie. Plan ma obejmować zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną

15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi zatrudniającemu asystenta
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20. Z powyższego wynika, że monitoringiem, o którym mowa w pkt 16 może być objętych więcej rodzin, ponieważ jest on wykonywany po zakończeniu pracy z rodziną.